

Bilten Svet Žena

Antitrafiking mreža

**Romski
Informativni
Centar**

Sadržaj

Tekstovi o trgovini ljudima

Savet vlade za borbu protiv trgovine ljudima.....	1
Mehanizam borbe protiv trgovine ljudima.....	2
Žrtve i zaštita žrtava.....	3
Preduzete mere i aktivnosti radi povećanja nivoa svesti građana o problemu trgovine ljudima kao obliku modernog ropstva.....	5

Partneri na projektu

Romano Alav.....	9
Romano Asvi.....	10

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Savet vlade za borbu protiv trgovine ljudima

Savet Vlade Republike Srbije za borbu protiv trgovine ljudima obrazovan je Odlukom Vlade Srbije oktobra 2004. godine, a konstituisan decembra 2005. godine, kao stručno, savetodavno telo Vlade. Savet koordinira nacionalne i regionalne aktivnosti za borbu protiv trgovine ljudima, razmatra izveštaje relevantnih tela međunarodne zajednice o trgovini ljudima, zauzima stavove i predlaže mere za sprovođenje preporuka međunarodnih tela u borbi protiv trgovine ljudima.

Članovi Saveta su ministri u Vladi Republike Srbije, i to:

- * unutrašnjih poslova
- * prosvete i sporta
- * finansija
- * rada i socijalne politike
- * zdravlja i
- * pravde.

Vlada je 6. novembra 2008. godine, za predsednika Saveta za borbu protiv trgovine ljudima imenovala prvog potpredsednika Vlade – zamenika predsednika Vlade i ministra unutrašnjih poslova Ivicu Dačića, a imenovani su i ostali članovi Saveta.

Rešenjem prvog potpredsednika Vlade - zamenika predsednika Vlade i ministra unutrašnjih poslova Ivice Dačića, 18. novembra 2008. godine, za Koordinatora borbe protiv trgovine ljudima, imenovan je glavni policijski inspektor

Mitar Đurašković, snačelnik Odeljenja za suzbijanje prekograničnog kriminala i kriminalističko obaveštajne poslove u Upravi granične policije.

Preuzeto sa sajta Ministarstva unutrašnjih poslova

<http://www.mup.rs>

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Mehanizam borbe protiv trgovine ljudima

Jedan od prioriteta u radu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije je borba protiv organizovanog kriminala. Kao posebno važan segment u okviru ovih aktivnosti ističe se borba protiv trgovine ljudima. Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao jedan od glavnih nosioca suzbijanja ove vrste kriminala, formiralo je specijalizovane organizacione jedinice za suzbijanje ilegalnih migracija i trgovine ljudima u okviru Uprave kriminalističke policije i Uprave granične policije, kao i u okviru Područnih policijskih uprava. Vršena je ciljana obuka policijskih službenika u svim organizacionim jedinicama radi prepoznavanja slučajeva trgovine ljudima radi uspešnijeg vođenja istraga i rasvetljavanja krivičnih dela trgovine ljudima.

Preuzeto sa sajta Ministarstva unutrašnjih poslova

<http://www.mup.rs>

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Žrtve i zaštita žrtava

Na inicijativu i uz podršku međunarodne zajednice stvoren je i prvi institucionalni mehanizam za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava (Nacionalni mehanizam za upućivanje žrtava je okvir rada baziran na saradnji različitih aktera u borbi protiv trgovine ljudima. Primenom ovakvog okvira rada državi je omogućeno da zaštiti ljudska prava žrtava trgovine ljudima i da kroz strateško partnerstvo sa nevladinim sektorom omogući sveobuhvatni odgovor na problem trgovine ljudima. (Za više informacija pogledati: National Referral Mechanisms, Joining Efforts to Protect the Rights of Trafficked Persons, A Practical Handbook, OSCE/ODIHR 2004). Ovim mehanizmom identifikovani su svi akteri kojimogu doći u kontakt sa žrtvama, odnosno potencijalnim žrtvama trgovine ljudima, kao i sistem neophodne pomoći koji obuhvata medicinsku, psiho-socijalnu i pravnu pomoć.

Naglašena je uloga Službe za koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, koja deluje u okviru Ministarstva rada i socijalne politike - Zavoda za vaspitanje dece i omladine u Beogradu, čija je ključna uloga zaštita ljudskih prava žrtava pri njihovoj identifikaciji i tokom procesa pružanja pomoći i zaštite. Ona u svom radu svakodnevno saraduje sa policijom i pravosudnim organima, specijalizovanim nevladinim organizacijama, kao i drugim organizacijama aktivnim u borbi protiv trgovine ljudima.

Uočena je pojava da su žrtve trgovine ljudima na prostoru Srbije do 2004. godine bile, prvenstveno strane državljanke iz zemalja istočno-evropskog bloka (Rusije, Ukrajine, Rumunije, Moldavije, Bugarske, Belorusije), radi seksualne eksploatacije, u proseku starosti od 20 do 24 godine života. Od tada je, na nesreću, primetna tendencija opadanja starosne dobi žrtava na 14 do 18 godina, koja se sve više pomera i na decu mlađu od 14 godina života.

Od 2004. godine, uočeno je, da su sve više u pitanju žrtve trgovine ljudima domaćeg porekla, a sve je manja zastupljenost žrtava stranog porekla. Sve to ukazuje na činjenicu da je Srbija od zemlje tranzita i destinacije, postala zemlja porekla, tranzita i eksploatacije domaćih državljana. Takođe, procesuirano je više slučajeva trgovine ljudima u cilju radne eksploatacije, gde su u većini slučajeva žrtve punoletni muškarci, državljani Srbije.

Zabeleženi su i slučajevi trgovine ljudima u cilju prisilnog prosjačenja i vršenja krivičnih dela, a do sada na teritoriji Srbije nije procesuiran ni jedan slučaj trgovine ljudskim organima i delovima ljudskog tela.

Imajući u vidu međunarodne i regionalne standarde zaštite žrtava trgovine ljudima, kao i međunarodne obaveze naše zemlje, ministar unutrašnjih poslova doneo je 2004. godine "Instrukciju o uslovima odobrenja privremenog boravka stranim državljanima žrtvama trgovine ljudima".

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Žrtve i zaštita žrtava

Skupština Srbije je jula 2005. godine, usvojila Zakon o izmenama i dopunama Zakona o republičkim taksama, kojim se strani državljani (žrtve trgovine ljudima) oslobađaju obaveze plaćanja taksu ("Sl. glasnik RS" br. 61/05). Takođe, usvojila je predlog da se u Zakon o zdravstvenoj zaštiti, u članu 241 unese nova odredba kojom se za strane državljane, žrtve trgovine ljudima, iz budžeta Republike Srbije plaća naknada zdravstvenim ustanovama za pružanje zdravstvenih usluga ("Sl. glasnik RS" br. 107/05).

Što se tiče suzbijanja trgovine ljudima na teritoriji Srbije, bitni su i Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica ("Sl. glasnik RS" br. 85/05), kao i Zakon o programu zaštite učesnika u krivičnom postupku ("Sl. glasnik RS" br. 85/05).

Novi Zakon o strancima, koji je stupio na snagu 1. aprila 2009. godine, u članu 28 kaže: "strancu koji je žrtva trgovine ljudima odobriće se privremeni boravak u Republici Srbiji, a ukoliko nema dovoljna sredstva za izdržavanje, obezbediće se odogovarajući smeštaj, ishrana i osnovni životni uslovi".

Preuzeto sa sajta Ministarstva unutrašnjih poslova

<http://www.mup.rs>

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Preduzete mere i aktivnosti radi povećanja nivoa svesti građana o problemu trgovine ljudima kao obliku modernog ropstva

- Zaključkom Vlade R Srbije 05 Broj: 018-2119/2007-1 od 26.04.2007. godine prihvaćena je Platforma za predsedavanje R Srbije Komitetom ministara Saveta Evrope, od maja do novembra 2007. godine i u delu V Platforme pod D. "Skupovi na regionalnom nivou", predviđeno je da se oktobar proglaši mesecom borbe protiv trgovine ljudima tokom kojeg bi bile realizovane propagadne kampanje, seminari, edukativni skupovi i kampanja povodom serije „Moderno ropstvo“. Pripadnici MUP-a R Srbije koji se bave ovom problematikom tokom prošle godine ostvarili su dobre rezultate ne samo na polju represije, već su posebnu pažnju posvetili prevenciji ovog velikog društvenog zla, što je i jedan od strateških ciljeva pomenute strategije;
  - Pripremljena je i realizovana ideja javnog likovnog konkursa na temu „Moderno ropstvo“, koji su raspisali Kancelarija Saveta Evrope, Savet za borbu protiv trgovine ljudima i Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije, a objavljen je 11. 10. 2007. godine, u dnevnom listu "Politika". Na konkursu su učestvovali učenici osnovnih i srednjih škola u Republici Srbiji. Cilj konkursa, kao i niza aktivnosti preduzetih tokom meseca oktobra, bio je podizanje nivoa svesti kod dece i omladine o postojanju ovog veoma kompleksnog i višeslojnog društvenog fenomena. Na adresu Kancelarije Saveta Evrope u Beogradu, ul. Sinđelićeva br. 9, stiglo je 1.195 radova iz cele Srbije i nekoliko radova iz jedne škole u Bijeljini, BiH, što celoj akciji daje međunarodni karakter.

Na konkursu je učestvovalo ukupno 175 škola, i to:

1. iz centralne Srbije – ukupno 82 škole i 738 učenika, za izložbu je odabrano 68 radova iz 34 škole,
2. iz AP Vojvodina – ukupno 41 škola i 320 učenika, za izložbu je odabrano 17 radova iz 10 škola,
3. iz AP KiM – ukupno 4 škole i 48 učenika, za izložbu je odabrano četiri rada iz četiri škole,
4. iz BiH – Republike Srpske (Bijeljina) – jedna škola i sedam učenika.

▪ Cilj konkursa bio je odabir najboljeg rada, radi štampanja na doplatnoj poštanskoj marki, a sredstva pribavljena prodajom namenjena su žrtvama trgovine ljudima. Pored najboljeg rada, izabrano je i 13 radova koji su odštampani na kalendaru za 2008. godinu i januar 2009. godine, sa istom temom; Prodajom doplatne poštanske marke na temu trgovine ljudima u periodu od 21. do 27. januara 2008. godine ostvaren je prihod od oko 60.000 evra, koji se preko Službe za koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima usmerava za direktno pružanje pomoći žrtvama. Takođe, nagrađeni radovi prikazani su na izložbi na temu "Moderno ropstvo" na proslavi Dana Ministarstva i Dana policije u Nastavnom centru Ministarstva na Makišu, 2009. godine;

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Preduzete mere i aktivnosti radi povećanja nivoa svesti građana o problemu trgovine ljudima kao obliku modernog ropstva

* Između ostalog, na posterima i informativnim letcima naveden je kontakt telefon Dežurnog operativnog centra (broj 011/311-7679) u Upravi granične policije. Takođe, na posterima se nalazi i elektronska adresa u Upravi granične policije radi prikupljanja informacija o trgovini ljudima i elektronskim putem. Kontakt telefoni su navedeni kao oblik neposredne saradnje sa građanima u cilju stvaranja partnerskih odnosa i saradnje u borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava. Sadržina informativnog letka se odnosi na pojam trgovine ljudima, oblike trgovine ljudima, žrtve trgovine ljudima, načine prevencije, pravni i institucionalni okvir i nacionalni mehanizam za borbu protiv trgovine ljudima i zaštitu žrtava u R Srbiji;

S obzirom na to da je MUP R Srbije tokom 2007. godine, istraživao oblike radne eksploatacije, uočena je zloupotreba teških materijalnih prilika nezaposlenih lica od strane raznih poslodavaca koji nude primamljive oglase i ponude za zapošljavanje u zemlji i inostranstvu. Zbog toga su, policijski službenici MUP-a R Srbije inicirali i realizovali u saradnji sa Nacionalanom službom za zapošljavanje, da se u oktobarskom broju časopisa "Poslovi", u izdanju ove službe, obrati posebna pažnja na problem trgovine ljudima, te su objavljeni oglasi MUP-a R Srbije i tematski poster sa prikazanim različitim oblika eksploatacije stvarnih i potencijalnih žrtava trgovine ljudima - radna eksplotacija, seksualna eksplotacija i zloupotreba interneta u cilju vrbovanja za trgovinu ljudima.

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Preduzete mere i aktivnosti radi povećanja nivoa svesti građana o problemu trgovine ljudima kao obliku modernog ropstva

* U tadašnjem internom časopisu MUP-a, "Policajac", u nekoliko brojeva posebna pažnja je posvećena ovoj problematici i na tu temu je obavljen razgovor sa policijskim službenicima koji rade na suzbijanju ovog krivičnog dela, praćene su preventivne aktivnosti policije i ekskluzivno je na koricama odšampan izgled plakata posvećenog borbi protiv trgovine ljudima;

* Promenjen je izgled sajta MUP-a R Srbije, gde je objavljena informacija o trgovini ljudima sa ažuriranim podacima Centra za socijalni rad.

* Uticalo se na povećanje nivoa svesti rizičnih grupa na osnovu rezultata istraživanja i njihove redovne evaluacije:

* U cilju edukacije romske populacije, koja je prepoznata jedna od najugroženijih, održane su javne tribine i sastanci sa pripadnicima ukupno 43 romska udruženja, kojima je prisustvovalo 390 članova;

* Predstavnici Centra za prava deteta i Uprave kriminalističke policije održali su nekoliko seminara u školama i centrima za socijalni rad na temu trgovina decom.

Preuzeto sa sajta Ministarstva unutrašnjih poslova

<http://www.mup.rs>

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Romano Alav

Edukacija u Kruševcu

Tokom avgusta meseca NVO „Romani Alav“ iz Kruševca je održala dve radionice: jednu sa decom od 13-18 godina i drugu sa ženama. Takođe je rađena kampanja „od vrata do vrata“ po romskim naseljima.

Evo i nekih fotografija:

Svet Žena

Antitrafiking mreža

Romano Asvi

Edukacija mladih u Vranju

Tokom avgusta meseca NVO „Romani Asvi“ iz Vranja je započela lokalnu kampanju koja će se sprovoditi do decembra meseca.

U ovom mesecu su održane dve radionice sa decom do 15 godina i decom od 15 do 18 godina. Projekat je medijski praćen. Pronađena je i žrtva trgovine decom iz davne 1983. godine.

Učenicima su podeljeni udžbenici (35 kompleta).

Fotografije sa radionica:

